

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATA PE SAPTAMANA SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Comitetul de direcțiune al Dreptului dorind a comemora printr'un număr festiv și un banchet jubileul de 50 ani dela apariția acestei reviste, a fixat ziua de 29 Decembre pentru această aniversare care va fi și o amintire pioasă a primilor fondatori ai Dreptului dela 1871.

In acest scop rugăm pe toți colaboratorii vechi și noi care au contribuit cu lucrările lor la succesul acestei reviste, și care doresc a lua parte la jubileul nostru juridic, să ne comunice adesiunile d-lor.

Trimiterea manuscriselor pentru numărul jubilar, cum și înscrierea la banchet se va face la d-l V. Athanasovici, avocat, Str. Batiște, 39 până în ziua de 10 Decembre cel mai târziu.

VESPASIAN V. PELLA. *Vagabondajul și Cerșetoria* (continuare)
JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.—Curtea de Apel din București.—secția III.—Acțiune Paullană.—Exercițiu.—Terțiu achizitor.—Creditori condiționali.—Dotă.—Creanță cu termen— Art. 975, 1245, 1273 și 1281 c. civ. (Maria R. Mocanu cu N. Zamfirescu).

Trib. Ilfov secția II com.—Cec.—Trăgător.—Tras.—Depozit.—Aviz.—Neînfișarea în termen de 15 zile.—Refuz de plată.—(C. Samuel cu Banca Mamorosch Blank & Cie)

VAGABONDAJUL ȘI CERȘETORIA

(Observațiuni asupra legii din 4 Iulie 1921)

Urmare¹⁾

Să începem însă cu elementele generale ale vagabondajului. Legiuitorul de astăzi menține cele trei condițiuni stabilite de legiuitorul francez la 1810 și de cel român la 1864, adică „lipsa de domiciliu, lipsa de mijloace de hrană și lipsa de profesiune“.

Asupra lipsei mijloacelor de hrană nu avem nimic de spus.

Să ne oprim deci la condițiunea privitoare la lipsa domiciliului. După cum se știe, unii legiuitori străini au înlăturat-o, considerând că represiunea se impune prin simplul fapt că individul duce o viață parazitară, neavând în general nici o profesiune sau resurse

1) V. Dreptul No. 33 și 35 a. c.

N. B. In partea din acest studiu publicată în numărul trecut s'au strecurat unele greșeli de tipar. La pg. 276, coloana 1. să se citească:

„Desigur însă că numai dorința de a trece cât se poate de repede legea de față prin Senat... etc. La pg. 276, coloana 2 să se citească:

„Toate aceste obiecțiuni par însă a fi fost ținute în seamă de către comisiunea legislativă, care în anteproiectul codului penal... etc.“ Și mai departe, „...dispozițiune care deși importantă ca principiu nu este după credința noastră, etc...“

normale de traiu. Faptul de a avea sau nu un simulacru de domiciliu, nu micșorează întru nimic pericolul ce'l prezintă pentru societate asemenea indivizi. Condițiunea domiciliului este marea poartă de scăpare a tuturor oamenilor fără căpătâi. Dovedind existența acestui domiciliu pe care ori cine îl poate avea, societatea se vede astfel nevoită a îngădui uneori lenea și desfrăul.

Insuși Garraud arată că există de câțiva timp o tendință care dă o importanță deosebită lipsei de lucru și de hrană, considerând chestiunea domiciliului cu totul secundară. Astfel în Germania sunt pedepsiți și cei cari au un domiciliu dar refuză să muncească. Delictul acesta este constituit independent de existența sau neexistența domiciliului. Ori ce individ care n'are mijloac de hrană și care nu-și găsește de lucru până într'un anume termen fixat de administrație, va fi pasibil de sancțiunile penale.

Și în alte legiuri străine lipsa domiciliului nu este considerată ca un element constitutiv al delictului de vagabondaj, cum ar fi de pildă în codul penal austriac care prevede și ipoteza aceluia care a părăsit domiciliul, asimilându-l cu acel care nu avea niciodată domiciliu, cât și în legea daneză care nu ține seamă în represiune de condițiunea unui asemenea domiciliu.

Mai putem menționa și codul penal spaniol care spune în mod precis că acel care nu are mijloace de hrană și nici o profesiune, se consideră ca vagabond chiar dacă ar avea un domiciliu statornic.

Socot că urmând exemplul acestor legiuri, s'ar putea înlătura condițiunea domiciliului din definițiunea actuală, deoarece acea repulsiune de muncă care constituie la Germani delictul special numit «Arbeits-schen» legitimează intervențiunea legii penale, iar nici decum lipsa domiciliului.

Ceeace s'ar putea însă susține cu temeiul este că lipsa domiciliului să constituie o circumstanță agravantă în materia vagabondajului.

Pe lângă condițiunea lipsei de domiciliu, art. 2 mai cere ca individul să nu exerciteze în mod obicinuit nici o profesiune sau meșteșug, deși ar avea mijlocul și puțința de a o face.

Condițiunea privitoare la neexercitarea în mod obișnuit a unei profesiuni sau meșteșug, care există și în codul penal francez, a dat naștere în practică la multiple dificultăți.

Foarte mulți indivizi suspecti, lipsiți cu desăvârșire de mijloace de hrană, erau aduși în fața justiției. Ei scăpau însă adesea de pedeapsă, de oarece invocau că au o profesiune, că au exercitat o când-va, și cu anumite dovezi ce se pot căpăta foarte ușor în asemenea ocaziuni, puneau pe judecător într'un greu impas. Acesta nu mai era sigur dacă există sau nu elementul delictului privitor la neexercitarea în mod obișnuit a unei profesiuni sau meșteșug.

Spre a înlătura orișice dificultate, proiectul Cruppi¹⁾ nu mai ține seamă de faptul că inculpatul nu exercitează în mod obișnuit vreo profesiune sau meșteșug, înlocuind elementul obiceiului prin termenul de o lună.

Justiția nu va mai avea de căutat antecedentele individului din punct de vedere al profesiunii sale, ci prin simplul fapt că timp de o lună nu a muncit refuzând oferta de muncă ce i s'a făcut de către un particular sau de către o societate de asistență, îl va considera ca vagabond.

Garraud ocupându-se de definițiunea dată vagabondajului de către Cruppi, în care nu se mai ține seamă de elementul obiectului, îi recunoaște superioritatea, de oarece, după cum spune dânsul, ea scoate în relief caracterul esențial care legitimează reprimarea și care este refuzul de a căuta să lucrezi, sau de a nu lucra atunci când ți se dă puțința.

Așa dar, ar fi fost de dorit să se fi ținut seamă și de proiectul Cruppi.

O altă chestiune.

1) Art. 3.—«Le vagabond punissable est celui qui n'ayant ni domicile certain, ni moyens de subsistance et n'exerçant depuis un mois au moins, ni métier, ni profession, est apte au travail et ne justifie pas avoir fait le nécessaire pour en trouver, ou encore a refusé le travail rémunéré qui lui était offert soit par un particulier, soit par une oeuvre d'assistance publique ou privée.» D-l Ministru al ocrotirilor sociale pare a nu fi cunoscut această definiție deși vorbește în expunerea de motive de proiectul Cruppi.

Cunoașterea ei impunea cel puțin o adoptare a părților bune ce le conține. Dacă Domnul ministru al ocrotirilor sociale n'a citit-o, mărginindu-se pur și simplu în a cita pe autor, domnul raportor al legii la Senat, fără s'o citească și s'o cunoască, o compară și spune în raportul său că „art. 2 al legii definește vagabondajul „și că această definiție este aceea pe care o dă d-l Cruppi, unul din cei cari s'au ocupat mai mult de vagabondaj. Ori cine va compara textul de mai sus cu definițiunea din art. 2, își va da seama de eroarea d-lui raportor,

Legea actuală (art. 2) mai cere că acel care nu exercită o profesiune, să fi avut mijlocul și puțința de a o face.

Această ultimă dispozițiune, deși importantă ca principiu, nu este după credința noastră destul de precis redactată.

Precum se știe, imposibilitatea de a exercita o profesiune sau un meșteșug, se datorează sau nepuținței fizice și morale de a munci pe care o observăm la unele persoane, sau situațiunei în care se găsește muncitorul, care deși caută de lucru nu găsește din cauza unor anumite împrejurări mai mult sau mai puțin independente de voința sa. Crizele de supra-producție, cari lasă pe drumuri mii de lucrători, grevele cari impun abținerea dela muncă, ofertele de muncă cu salarii prea scăzute a căror acceptare ar compromite întreaga situațiune a proletariatului, iată diferite împrejurări când individul nu are mijloace de hrană și în cari s'ar putea întâmpla ca peste un anume timp să ajungă vagabond și să fie considerat din punct de vedere juridic ca atare.

Din această cauză, ar fi de dorit ca printr'un text precis să se închidă calea ori căruia abuz de care s'ar putea face vinovați anumiți indivizi în cazul conflictelor dintre muncă și capital sau în cazul unor anumite crize economice.

Dacă s'ar fi adoptat definițiunea din art. 3 a proiectului Cruppi, n'ar mai fi fost nevoie de cât să se precizeze că delictul este constituit atunci când individul a refuzat oferta de muncă fără de nici un motiv temeinic, și astfel ori ce posibilitate de arbitrar ar fi fost cu desăvârșire înlăturată.

Când se va revizui ante-proiectul de cod penal, întemeiat pe aceste motive, îmi voi permite să propun următoarea redactare a art. 271 al. 1 și 2.

„Art. 271.-al. 1. Vagabonzi sau oameni fără căpătâi, sunt acei cari —ne având mijloace de hrană și neexercitând de cel puțin o lună nici o profesiune sau meșteșug cu toate că pot munci — nu justifică că au făcut tot ce le sta în puțință spre a găsi de lucru sau refuza fără de nici un motiv temeinic oferta de muncă remunerată ce le fusese făcută fie de către un particular, fie de către stat sau o societate de asistență“.

„al. 2. Vagabonzi vor fi pedepsiți cu 3—6 luni închisoare. Pedeapsa se va putea însă ridica până la un an închisoare în cazul când se va dovedi că inculpatul nu avea domiciliu statornic.“

Tot în art. 2, într'un aliniat special, legiuitorul actual vrea să considere ca vagabonzi și pe acei cari își agonisesc hrana, practicând „sau înlesnind pe cale publică acțiuni ori jocuri imorale, meserii degradatoare sau în sfârșit ori ce alte acte ilicite pentru cari nu li s'a aplicat vre o altă pedeapsă.“

Această dispozițiune, deși inspirată de codul penal francez actual, are însă marele păcat de a întrebuița termeni prea generali, cari pot lăsa loc unui arbitrar periculos.

Când se redactează legile penale trebuie să se caute a se preciza pe cât cu puțință diferitele ipoteze în cari pedeapsa este aplicabilă.

A întrebuița termenul general „*meserii degradatoare*”, fără a indica cari sunt acele meserii, înseamnă a lăsa la aprecierea justiției determinarea pentru fiecare caz în parte a meseriei care intră în cadrul legii, înseamnă a-i da acel drept de determinare a faptelor delictuoase, drept care readuce aribrarul vechiului regim și care ținând seama de principiul fundamental *nulla poena sine lege*, ar trebui să aparțină exclusiv legiuitorului.

Intr'adevăr, și în Franța, prin legea din 27 Mai 1885, s'au întins sancțiunile vagabondajului și asupra acelor cari trăesc în mod obișnuit în urma jocurilor ilicite și a prostituțiunii altuia în locurile publice. Textul francez conține însă anumite precizări, așa încât numai faptul de a trăi în mod obișnuit în urma jocurilor ilicite și prostituțiunii altuia, atrage sancțiunile vagabondajului.

Comisiunea care lucrează la elaborarea ante-proiectului de cod penal, pare a fi ținut seama de aceste obiecțiuni, și în noul articol 224, în loc de a întrebuița termeni generali ca „*meserii degradatoare*”, se exprimă în mod precis considerând ca vagabonzi pe acei «cari fac meseria de a ajuta, asista sau proteja prostituțiunea altuia, exercitând-o în locuri publice sau cari iau foloase din acestea».

Din compararea acestor două texte se poate vedea câtă deosebire există între ele».

De unde, în textul legii actuale, prin întrebuițarea unor termeni generali, se dă posibilitatea judecătorilor de a aplica sancțiunile vagabondajului la toate faptele pe cari ei le consideră imorale, fapte cari s'au săvârșit pe cale publică, dar pentru cari nu există nici o altă pedeapsă specială.—În ante-proiectul codului penal intră numai jocurile ilicite și prostituțiunea altuia în locurile publice.

Ar însemna deci după legea actuală, se pedepsim uneori prostituția în sine, pedeapsă pe care legislațiunile de origină latină în general n'o admit, considerând această ocupațiune, cât de degradatoare ar fi ea, ca un rău necesar. Sunt destul de cunoscute în legătură cu această chestiune, diferitele propuneri de a se reprima prostituția în Franța, cum ar fi de pildă proiectele Bérenger și Lejeune, dintre cari ultimul pedepsea orice femeie dedată prostituției, care prin gesturi, cuvinte sau alte fapte imorale, în mod public, va fi provocat la desfrâu anumite persoane.

Aceste proiecte n'au putut însă să devină legi, de oarece au întâmpinat o rezistență serioasă atât în sânul parlamentului cât și în opinia publică.

Yves Guyaut s'a ridicat cu energie, considerând o atare sancțiune ca o atingere adusă libertății de auto-conducere pe care o avem cu toții și susținând că „fiecare ființă are proprietatea personală a forțelor, a aptitudinilor și a activității sale».

S'a socotit că s'ar crea o inegalitate a sexelor în fața legii dacă s'ar reprima prostituția, că s'ar confunda morala cu dreptul penal.

În această privință, sunt destul de cunoscute cuvintele lui de Morsier care împreună cu Yves Guyaut și Bridel, a dus o companie înversunată împotriva incriminării prostituției. „La femme se prostitue si l'homme la prostitue. C'est donc un veritable marché et nous ne voyons guère, en faveur de quelle logique on exclut de ce marché la partie essentielle: l'acheteur».

VESPASIAN V. PELLA

Profesor agregat de drept penal la

Universitatea din Iași

(Va urma)

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIA III-a

Audiența dela 1 Octombrie 1921

Președenția d-lui M. Mosgos, consilier

Maria R. Mocanu cu Stana N. Zamfirescu.

ACȚIUNEA PAULIANĂ.—EXERCITIUL EI.—TERTIU ACHIZITOR.—REA CREDINȚA.—COMPLICITATE LA FRAUDĂ.—ANTERIORITATEA CREAȚEI.—ART. 975 C. CIV.

DOTĂ.—CREANȚA FEMEII DOTALE.—CREANȚĂ CU TERMEN.—EXIGIBILITATEA EI.—ART. 1245, 1273 ȘI 1281 C. CIVIL.

ACȚIUNE PAULIANĂ.—CREDITORI CONDITIONALI.—INDEPLINIREA CONDIȚIUNII.—EFECT RETRUACTIV.—EXERCITIUL ACȚIUNEI REVOCATORII.—ART. 975, 1015 ȘI 1016 C. CIVIL.

1) Pe lângă condițiunile cerute de art. 975 c. civil, pentru ca creditorul să aibă exercițiul acțiunei pauliene, atunci când actul de înstrăinare făcut de debitorul său este cu titlu oneros, trebuie ca terțiul achizitor să fi fost și el de rea credință, complice la fraudă, adică să fi știut că debitorul face actul în scop de a se sustrage dela urmărirea creditorului său, și ca creanța sa să fie anterioară actului a cărui anulare o cere.

2) Creanța femeii măritate rezultând din actul dotal își capătă existența concomitent cu căsătoria, și numai exigibilitatea ei este supusă condițiunei desfacerii căsătoriei sau separațiunei de patrimoniu.

3) Cu toate că în drept se refuză creditorilor condiționali exercițiul acțiunii revocatorii, aceasta însă e numai atunci când e vorba de acei creditori a căror condițiune nu s'a împlinit încă, pentru că, *pendente conditione*, ei nu au decât o speranță, fără a avea vre-un drept de cât acela de-ași exercita actele de conservarea dreptului lor, iar nu și când e vorba de creditori a căror condițiune s'a împlinit, și cari, pe baza efectului retroactiv al condițiunii, sunt în drept să atace actul fraudulos petrecut în timpul condițiunii.

No. 215.— Admis apelul făcut de către Maria N. R. Mocanu în contra sentinței Tribunalului Ialomița No. 10 din 21 Februarie 1919 în proces cu Stana N. Zamfirescu.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Maria N. R. Mocanu în contra sentinței civile No. 10 din 21 Februarie 1919 a Trib. Ialomița prin care i s'a respins ca nefundată acțiunea intentată prin petițiunea înregistrată la No. 16683 | 918 în contra Stanei N. Zamfirescu (astăzi Stana N. Enescu) în calitate de tutoare a minorului său fiu Mitu N. Zamfirescu pentru anularea vânzării făcute de Teodor Zamfirescu prin actul de vânzare autentificat de judecătoria ocolului rural Fetești la No. 472 | 912 și transcris la Trib. Ialomița la No. 6771 | 912.

Având în vedere actele din dosarul cauzei, concluziunile orale și scrise ale părților, din cari rezultă că faptele cari au dat naștere procesului sunt următoarele: În anul 1902 apelanta Maria N. R. Mocanu s'a căsătorit în comuna Cocargea, județul Ialomița, cu Teodor Zamfirescu comerciant în localitate, constituindu-i-se la trecerea sa în căsătorie, ca dotă, averea menționată în actul dotal autentificat la Tribunalul Ialomița la No. 150 | 902 și anume în numerar suma 3000 lei, trusou evaluat la 3134 lei și un loc de casă cu clădire în comuna Rosești-Volnași Ialomița, evaluat la 3000 lei. Numitul Teodor Zamfirescu prin sentința comercială No. 43 | 910 a Tribunalului Ialomița a fost declarat în stare de faliment și în anul 1911, în urma lichidării activului mobilier și repartițiunii sumelor la creditori, operațiunile falimentului au fost închise în conformitate cu art. 825 c. com., rămânând nevândut din întreaga avere a acestuia numai un imobil rural cu clădiri aflate pe el, situat în comuna Cocargea, județul Ialomița, imobil pe care Zamfirescu l'a vândut fratelui său Nicolae Zamfirescu în anul 1912 prin actul autentificat de judecătoria ocolului rural Fetești la No. 472 | 912 și transcris la Tribunalul Ialomița la No. 671 | 912. Prin sentința

de divorț a Trib. Ialomița No. 48 | 914 s'a desfășurat căsătoria dintre apelanta Mocanu și Teodor Zamfirescu sentință rămasă definitivă și transcrisă în registrele de stare civilă ale comunei Cocargea-Ialomița la 26 Ianuarie 1915. În timpul procesului de despărțenie Teodor Zamfirescu a fost obligat prin sentința civilă No. 173 | 913 a Tribunalului Ialomița la o pensie alimentară de 100 lei lunar cu începere dela 9 Maiu 1913, iar prin sentința No. 112 | 915 a aceleiași instanțe a fost obligat să restituie fostei sale soții, apelanta Maria N. R. Mocanu, dota primită la contractarea căsătoriei trecută în proprietatea soțului și anume suma de 6134 lei. În baza art. 975 c. civ. apelanta, prin petițiunea înregistrată la No. 16693 | 918, a intentat la Tribunalul Ialomița acțiune contra intimatului Stana N. Zamfirescu (astăzi Stana N. Enescu) în calitate de tutoare a minorului său fiu Mitu N. Zamfirescu, pentru anularea vânzării făcute de fostul ei soț Teodor Zamfirescu către fratele acestuia Nicolae Zamfirescu, astăzi decedat și reprezentat prin intimata, prin actul de vânzare autentificat de judecătoria ocolului rural Fetești la No. 472 | 912 și transcris la Tribunalul Ialomița, de care s'a vorbit mai sus, ca fiind făcută în fraudă drepturilor sale de creditoare, acțiune care a fost respinsă de prima instanță prin sentința civilă cu No. 10 | 919 atacată cu apelul de față.

Având în vedere că apelanta Maria N. R. Mocanu, prin procuratorul său, a susținut că toate condițiunile cerute de art. 975 c. civ. sunt indeplinite în speță: că Teodor Zamfirescu, la data vânzării, fiind falit, starea de insolvabilitate a acestuia era notorie, singura avere ce-i mai rămăsese în urma operațiunilor falimentului, fiind cea vândută lui Nicolae Zamfirescu: că creanța apelantei deși consfințită prin sentința Tribunalului Ialomița No. 173 | 913 și 112 | 915 nu poate fi considerată ca o creanță posterioară actului de vânzare din 1912, deoarece principiul acestei creanțe există din anul 1902, contractarea căsătoriei, dovadă art. 1753 c. civ. referitor la ipoteca legală pe care femeia măritată o are asupra bunurilor bărbatului pentru toate drepturile și creanțele ei; că dota nu poate fi considerată ca o creanță condițională care n'ar da dreptul la acțiunea revocatorie, numai termenul exigibilității ei este supus condițiunii divorțului sau separațiunii de patrimoniu; că fraudă este evidentă din partea vânzătorului Teodor Zamfirescu, care se știa insolvabil, insolvalitate pe care și-a mărit-o și mai mult prin vânzarea singurei averi ce-i mai rămăsese și în fine că culpabilitatea cumpărătorului Nicolae Zamfirescu, a fost deasemenea dovedită atât cu presumpțiunile trase din faptul rudeniei lor—frați—cu cunoștinței pe care acesta o avea de falimentul fratelui său Teodor, locuind în aceeași co-

mună, din vilitatea prețului vânzării cum și din martorii carii s'au audiat.

Având în vedere că intimata Stana N. Zamfirescu prin procuratorul său a susținut că apelanta nu poate fi primită a exercita acțiunea revocatorie prevăzută de art. 975 c. civ., de oarece prima condițiune pentru exercitarea unei asemenea acțiuni este aceea de a avea o creanță anterioară actului a cărui anulare se cere; că femeia măritată nu poate realiza creanța sa dotală decât la un an după desfacerea căsătoriei în conformitate cu art. 1273 cod. civ.; că, întru cât apelanta la data facerii actului de vânzare nu avea decât o creanță condiționată, acțiunea pauliană nu-i poate aparține și că în tot cazul, în fapt din depunerile martorilor, cari au fost admiși intimății în contra-probă, nu rezultă că vânzătorul ar fi fost în stare de insolvabilitate ci din contră că făcea afaceri comerciale de grâne cultivând în arendă 100-200 pogoane și deci vânzarea a cărei anulare se cere n'a fost făcută prin fraudă.

Având în vedere că, conform art. 975 c. civ. creditorii pot în numele lor personal să atace actele viclene făcute de debitori în prejudiciul drepturilor lor,

Având în vedere dar că acțiunea pauliană sau revocatorie pentru a putea avea loc, trebuie să îndeplinească în primul rând două condițiuni: a) creditorul trebuie să dovedească că actul debitorului său i-a cauzat un prejudiciu, că debitorul este insolvabil în momentul când el intenționează acțiunea și anume că insolvabilitatea lui a provenit sau a fost mărită direct prin actul a cărui anulare se cere, b) fraudă, adică debitorul a știut că făcând actul cauzează un prejudiciu creditorului său și-l pune pe acesta în imposibilitate de a-și putea realiza creanța sa.

La aceste două condițiuni, în cazul când actul debitorului este cu titlu oneros, speța în care ne găsim deși art. 975 mai sus citat nu o spune, doctrina și jurisprudența însă mai cer încă o a treia și anume ca terțiul, cumpărătorul, să fi fost de rea credință, complice la fraudă, adică să fi știut că debitorul face actul în scop de a se sustrage de la urmărirea creditorului său și în fine o condițiune generală pentru exercitarea acțiunii revocatorie, ca creanța să fie anterioară actului a cărui anulare se cere.

Având în vedere că în primul rând câtă a se examina punctul de drept și anume dacă creanța, pe care o are apelanta Maria N. R. Mocanu în contra debitorului său Teodor Zamfirescu este anterioară actului de vânzare făcută de acesta în anul 1912 către Nicolae Zamfirescu, reprezentant astăzi prin intimata Stana N. Zamfirescu, în calitate de tutuore a minorului Mitu N. Zamfirescu, vânzare a cărei anulare se cere.

Având în vedere că conform art. 1245 c. civ. dota constând din obiecte mișcătoare prețuite prin contractul de căsătorie și fără a se fi făcut mențiune că prețuirea nu face vânzare, trece în proprietatea bărbatului care rămâne debitor de prețul lor și conform art. 1273 cod. civil, obligațiunea soțului de a restitui zestrea, trecută în proprietatea sa, are termen de un an din momentul când această obligațiune a luat naștere și femeia are în baza dispozițiilor art. 1281 cod. civil o ipotecă legală asupra imobilelor bărbatului său pentru asigurarea dotei alienabile.

Având vedere că din toate aceste texte reese în mod lămurit că creanța femeii măritate rezultând din actul dotal își capătă existența concomitent cu căsătoria și numai exigibilitatea ei este supusă condițiunii desfacerei căsătoriei sau separațiunii de patrimoniu, deci o creanță cu termen.

Având în vedere că, în speță, prin actul dotal autentificat de Trib. Ialomița la No. 150/902 și transcris în registrul de foi dotale la No. 21/912, s'a constituit apelantei de către părinții săi la trecerea în căsătorie cu Teodor Zamfirescu, ca dotă în afară de un loc de casă cu clădiri, suma de 3000 lei în numerar, și trusou evaluat la 3134 lei fără a se cuprinde mențiunea că prețuirea nu face vânzarea, dota primită de soț; că deci creanța apelantei și pentru care a obținut sentințele civile No. 173/913 și 112/915 ale Tribunalului Ialomița în contra fostului său soț și despre care s'a făcut vorbire în expunerea faptelor procesului și are existență din momentul căsătoriei 1902 și prin urmare, fiind anterioară actului de vânzare făcut de debitorul său Teodor Zamfirescu în anul 1912, numita apelantă este în drept de a intenta acțiune pauliană pentru anularea acestei vânzări, bine înțeles dacă va dovedi și celelalte condițiuni cerute pentru exercitarea acestei acțiuni; că de altfel creditorul poate intenta acțiunea pauliană chiar mai înainte de ajungerea termenului la scadență, atunci când debitorul conform art. 1025 c. civ. a pierdut beneficiul termenului prin starea de deconfitură, sau că prin fapta sa a micșorat siguranțele ce dăduse creditorului, ori în speța noastră, după cum s'a arătat în relatarea faptelor, la data facerii vânzării debitorul Teodor Zamfirescu era într'o stare de insolvabilitate notorie fiind falit.

Considerând că chiar dacă s'ar admite ipotetic teoria susținută de procuratorul intimății că creanța apelantei Maria N. Mocanu n'ar fi o creanță cu termen ci condiționată supusă condițiunii divorțului etc. încă ea este îndreptățită a se prevala de art. 975 c. civ. și această pe următoarea considerațiune: că în adevăr aproape unanimitatea doctrinei (excepție Demolombe, V. 25, No. 281) refuză creditorilor condiționali exercițiul acțiunii revocatorie, dar aceasta

bine înțeles numai creditorilor a căror condițiuni nu s'au împlinit încă, pentru că, *pendente conditione*, ei nu au decât numai o speranță, fără a avea vreun drept, decât acela de a exercita actele conservatorii drepturilor lor (art. 1016) iar, nici decum acelora, acăror condițiune s'a împlinit și cari, pe baza efectului retroactiv al condițiunei art. 1015 c. civ. după care condițiunea îndeplinită are efect din ziua în care s'a contractat angajamentul, sunt îndreptățiți să atace actul fraudulos petrecut în timpul condițiunei, ori în speță, condițiunea s'a împlinit prin desfacerea căsătoriei 26 Ianuarie 1915 creanța apelantei este deci considerată ca existând din anul 1902 când s'a contractat căsătoria și prin urmare numita este îndrept să atace, prin acțiunea pauliană, actul de vânzare făcut de debitorul său în anul 1912, dacă va dovedi fraudă, prejudiciul și complicitatea terțului.

Având în vedere că prin această vânzare făcută de Teodor Zamfirescu s'a cauzat prejudiciul creditoarei apelante prin faptul că debitorul, la data efectuării vânzării, se găsea în stare de faliment și în urma lichidării activului mobilier și repartițiunei sumelor la creditori singura avere ce-i mai rămăsese era locul cu construcții din comuna Cocargea, județul Ialomița, pe care l'a vândut prin actul atacat și că și astăzi această stare de insolvabilitate persistă nefiind încă reabilitat, după cum rezultă toate acestea din certificatul No. 4177/919 al grevei Tribunalului Ialomița așa că apelanta n'are cum să și realizeze creanța sa, fostul ei soț neavând nici o altă avere.

Având în vedere că din declarațiunile martorilor Manda Vasile Pârvan și Dima Adamescu propuși de apelantă, admiși de curte prin jurnalul No. 1406/919 și audiați prin comisie rogatorie de Tribunalul Ialomița, rezultă în mod evident fraudă, deoarece acești martori afirmă c'au auzit pe Teodor Zamfirescu spunând fratelui său Nicolae Zamfirescu că voește să scape a numai restitui zestrea soției sale și de aceea vrea să-i vândă lui singura avere ce-i mai rămăsese, adică locul cu construcții din comuna Cocargea, propunere acceptată de acesta; mai mult, cel de al doilea martor afirmă că întrebând pe Teodor Zamfirescu de ce vinde casele, acesta i-a răspuns: «ca să scap de Marița nevasta mea, de fapt însă nu le-am vândut»; tot acești martori au mai arătat, ceea ce de astfel rezultă și din certificatul de care s'a făcut mențiune mai sus, că Teodor Zamfirescu era falit la aceasta dată și că nu-i mai rămăsese ca avere decât locul cu casele în chestiune.

Având în vedere că complicitatea la fraudă a cumpărătorului Nicolae Zamfirescu, reese cu suficiență din următoarele prezumțiuni: era frate cu vânzătorul Teodor Zamfirescu, locuiau în aceeași comună Cocargea

știa deci că acesta era insolvabil fiind în stare de faliment, că singura avere ce-i mai rămăsese era acel loc cu clădiri, iar martorii mai sus arătați au afirmat că dânsul a fost pus în cunoștință de fratele său că face această vânzare pentru a se putea sustrage dela urmărirea soției sale pentru zestrea ce era obligat să o restituie; că la toate acestea se mai adaugă și vilitatea prețului, 1400 lei pentru un loc de casă în suprafață de 800 m. p. împreună cu casele și construcțiunile ce se găsesc construite pe el după cum se arată în actul de vânzare aflat la dosăr.

Având în vedere că prin jurnalul Curței, No. 983/920 s'a admis intimatei a face contra-probă propunând ca martori pe numiții Ioan Beja, Ion Ene Stoian și Niță Nicolache, cari au fost audiați tot prin comisie rogatorie de Tribunalul Ialomița.

Având în vedere că acești martori au declarat că la epoca vânzării, Teodor Zamfirescu, debitorul, era om cu stare, făcea comerț de cereale, avea în arendă 100—200 pogoane de pământ și că, după ce a vândut locul și casele fratelui său, a luat o moară în comuna Roșești.

Având în vedere că declarațiunile acestor martori nu pot forma convingerea Curței intrucât ele sunt și neverosimile și în contradicție cu actele aflate la dosarul cauzei, astfel nu putea debitorul Zamfirescu să fie într'o situație materială bună la data efectuării vânzării, deoarece după cum s'a arătat mai sus, certificatul Grevei Tribunalului Ialomița constată că dânsul era falit, că numai rămăsese nevăndută decât averea redusă la locul și casele din Cocargea și că nici astăzi nu este reabilitat; că nu poate fi arendași a 100—200 pogoane deoarece certificatul No. 814/921 al percepției cir. 7 Cocargea constată că dela 1911 și până astăzi nu se găsește trecut Teodor Zamfirescu cu patenta de arendași, că este inexact că ar fi avut moara în comuna Roșești deoarece din certificatul No. 2748/920 al Președintelui Comisiunii interimarei Roșești—Ialomița se constată că Teodor Zamfirescu de la 1910 n'a avut nici-o ocupație în acea comună, n'a avut nici-o moară, moara fiind proprietatea lui Marin Rădulescu, fratele apelantei Maria N. R. Mocanu.

Că pentru toate considerațiunile mai sus expuse, intrucât creditoarea Maria N. R. Mocanu și-a dovedit complect acțiunea întemeiată pe art. 975 c. civ. și deci apelul său fiind fundat, cată a fi admis ca atare și prin consecință reformându-se sentința Tribunalului Ialomița No. 10 din 21 Februarie 1919, a se admite ca fundată acțiunea intentată de numita prin petițiunea înregistr. la No. 16683/918 în contra intimatei Stana N. Zamfirescu (astăzi Stana N. Enescu) în calitate de tutoare a minorului său fiu Mitu N. Zamfirescu și a se anula vânzarea efectuată de Teodor

Zamfirescu, părintele minorului, prin actul autentificat de judecătoria ocolului Fetești la No. 472|912 și transcris la Trib. Ialomița la No. 6771|912 către defunctul Nicolae Zamfirescu.

Având în vedere că apelul fiind admis ca fundat pe primul motiv de anulare a actului, art. 975 c. civ., devine inutil a se mai discuta celălalt motiv de anulare tras din art. 725 și următorii c. com.

Pentru aceste motive, admite apelul, etc.

Semnați: M. Mosgos, S. Gogălniceanu, I. Marinovici.

TRIBUNALUL ILFOV S. II COMERCIALA

Audiența de la 28 Octombrie 1921

Președinția D-lui Ghinea Constandinescu, judecător

G. Samuel cu Banca Marmorosch, Blank & Comp.

CEC. — INSTRUMENT DE CIRCULAȚIE. — TRĂGĂTOR. — BENEFICIAR. — EXISTENȚA DEPOZITULUI ÎN MÂINELE TRASULUI. — ART. 364 ȘI 366 C. COM.

CEC. — TRAS. — REFUZ DE PLATĂ. — DACĂ BENEFICIARUL ARE ACȚIUNE ÎN CONTRA TRASULUI. — ART. 364, 366, 367 ȘI 368 C. COM.

CEC. EMITENT. — AVIZ DE PLATĂ. — ART. 364 ȘI UN C. COM.

CEC. — NEÎNFĂȚIȘAREA LUI ȘPRE PLATĂ ÎN TERMENUL DE 15 ZILE. — CONSECINTE. — ART. 367 ȘI 368 C. COM.

1) Spre deosebire de cambie, care constituie un instrument de credit, cecul este un instrument de circulație, un mijloc de plată, prin care emitentul sau trăgătorul cecului plătește beneficiarului, prin și cu din depozitul cu care se află creditat la tras, de unde rezultă că cecul presupune întotdeauna existența unui depozit la tras din care trăgătorul autoriză pe beneficiar să ridice suma disponibilă, astfel că este de esența însuși a cecului existența depozitului emitentului în mâinile trasului, fără de care cecul n'ar avea nici-o rațiune.

2) Odată emis cecul, posesorul lui se îmbracă cu toate drepturile ce trăgătorul are față de tras cu privire la depozitul din mâinile acestuia, astfel că în caz de refuz de plată, posesorul are acțiune directă în privința trasului, raportul juridic între dânsii fiind născut odată cu emiterea cecului.

3) Cu toate că se obicinuește de unele bănci ca odată cu emiterea cecului să trimească trasului și un aviz de plată, întrucât însă această formalitate nu e cerută de nici-un text de lege, neîndplinirea ei nu poate îndritui pe tras de a se opune la plata cecului.

4) Faptul neprezentării cecului înăuntrul termenului de 15 zile, prescris de art. 367 c. com. atrage pentru posesorul lui numai pierderea acțiunii contra giranților și chiar contra emitentului dacă, după expirarea termenului, suma nu mai este disponibilă prin faptul trasului, fără a rezulta de aci că beneficiarul sau posesorul este decăzut de a cere să fie plătit de tras, atâta timp cât acesta nu face dovada lipsei sau indisponibilității depozitului.

No. 986.—Admisă acțiunea intentată de G. Samuel cu petiția înregistrată la No. 5945/921 contra Băncii Marmorosch, Blank & Co. S'au ascultat D-ni avocați Hugo Cappon din partea reclamantului și Paximade din partea părătei.

Tribunalul,

Asupra acțiunii de față intentată de G. Samuel, bancher din Paris, cu petițiunea înreg. la No. 3945/921 în privința Băncii Marmorosch, Blank & Co. S. A. și prin care cere ca aceasta să fie condamnată a-i plăti suma de lei 50.000, ce-i datorează în baza cecului cu No. 83605 emis de Internațional Trust Syndicat din Paris la 13 Noembrie 1920 asupra părătei.

Având în vedere actele de la dosar și susținerile orale și notele scrise ale părților.

Având în vedere că în fapt se constată următoarele:

La 13 Noembrie 1920, Internațional Trust Syndicat din Paris, a emis cecul care face obiectul litigiului de față în ordinul reclamantului G. Samuel, care la 16 Noembrie 1920 l'a transmis prin gir firmei H. Lippens & Co. La 19 Noembrie firma Lippens & Co. l'a trimis părătei Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. cu o scrisoare recomandată pentru a i se trece valoarea în creditul contului său.

Părăta refuzând plata cecului, firma Lippens restituie cecul reclamantului G. Samuel care îi înapoiază suma de lei 50.000, și intentă acțiunea de față prin care cere de la Banca Marmorosch, Blank & Co. plata acestei sume.

Având în vedere că părăta Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. se opune la plata acestei sume pe motiv că, în materie de cec, neexistând nici un raport juridic între beneficiar și tras, reclamantul G. Samuel ca beneficiar nu poate avea nici o acțiune contra sa ca tras.

Având în vedere că părăta în susținerea tezei sale se bazează pe teoria susținută și de Vivante (Tom. III No. 1390 și 1425) că în materie cambială nu poate fi cineva obligat cambialmente dacă nu este semnat pe cambie, astfel că trasul nefiind semnat pe cec nu poate exista decât două categorii de obligațiuni care să rezulte din cec, a emitentului față de

beneficiar și a trasului față de emitent, între beneficiar și tras neexistând nici un raport juridic.

Având în vedere că reclamantul susține că beneficiarul cecului preluând asupra sa toate drepturile trăgătorului asupra sumei menționate în cec, ori care din beneficiari are acțiune contra trasului pentru plata cecului.

Considerând că pentru soluționarea acestei chestiuni urmează a se examina mai întâi caracterul și natura juridică a cecului.

Considerând că, deși în principiu potrivit art. 366 c. com. îi sunt aplicabile cecului toate regulile cambiei, există totuși unele deosebiri care-i deosebește natura juridică de a cambiei.

Astfel, pe când cambia constituie un instrument de credit, cecul este un instrument de circulație, un mijloc de plată prin care emitentul sau trăgătorul cecului plătește beneficiarului prin și cu din depozitul cu care se află creditat la tras, de unde rezultă că cecul presupune întotdeauna existența unui depozit la tras din care trăgătorul autoriză pe beneficiar să ridice suma disponibilă.

Că deci este de esența însuși a cecului existența depozitului emitentului în mâinile trasului fără de care cecul n'ar avea nici o rațiune. (art. 364 c. com.).

Considerând că din această cerință esențială existența depozitului-raporturile juridice între trăgător, tras și beneficiar nu pot fi aceleași ca la cambii.

Astfel, dacă într'adevăr beneficiarul unei cambii nu poate avea nici o acțiune contra trasului atâta timp cât nu a acceptat-o, intrucât fără acceptare trasul nu a contractat nici o obligațiune, el fiind străin de cambie, nu tot astfel trebuie a se decide și când e vorba de cec, care prin existența depozitului în mâna trasului presupune implicit acceptarea acestuia.

Că deasemenea prin emiterea cecului trăgătorul transmite din acel moment beneficiarului depozitul sau parte din depozitul său aflat la tras care cu din banii ce-i are în depozit de la trăgător îl plătește și pentru ca posesorul cecului să aibă drept să incaseze această sumă e suficient ca ea să fie disponibilă la data cecului.

Considerând că din toate aceste rezultă că odată emis cecul, posesorul lui se îmbracă cu toate drepturile ce trăgătorul are față de tras cu privire la depozitul din mâinele acestuia, astfel că în caz de refuz de plată, posesorul are acțiune directă în privirea trasului, raportul juridic între dânsii fiind născut odată cu emiterea cecului.

Considerând în fapt că de altfel în uzurile comerciale se vede că obicinuît Băncile care au depozite fie de ale particularilor fie de alte altor bănci, liberează ele însăși după cum se constată și în speță, deponenților carnetele de cekuri cu antetul lor, cea

ce confirmă existența în mâinele lor a depozitului din care deponentul prin mijlocul cecului face să fie plătit către posesorul lui și acceptarea băncii ca trasă de a efectua această plată.

Considerând că a decide altfel și a nu recunoaște nici un raport juridic și deci nici o acțiune a posesorului cecului către tras ar fi a aduce o îngreunare în întrebuițarea acestui mijloc de plată și o scădere a încrederii de care trebuie să se bucure pentru facilitarea și în interesul lichidărilor pe cari instituțiile financiare și casele comerciale le operează pe o scară tot mai întinsă prin mijlocul cecului.

Considerând că odată recunoscută existența raportului juridic față de părâta Marmorosch, Blank urmează a vedea dacă în fond acțiunea este întemeiată.

Având în vedere cecul cu Nr. 83605, prezentat de reclamantul G. Samuel, din care rezultă că trăgătorul Internațional Trust Syndicat l'a emis pentru suma de 50.000 lei asupra părâtei.

Având în vedere că părâta nu tăgăduiește existența depozitului trăgătorului și nici nu face dovada că acest depozit ar fi fost lovit de indisponibilitate.

Având în vedere că singurele motive de opunere pe cari le invoacă părâta sunt în primul rând lipsa avizului de plată din partea trăgătorului; ori, acest motiv trebuie înlăturat, deoarece chiar dacă s'ar obișnui ca băncile care emit cekuri, odată cu emiterea lor să trimează trasului și un aviz de plată, nicăieri însă legea nu impune această cerință pentru ca trasul să se poată opune la plată, motivând lipsa sau neprimirea avizului de plată.

Având în vedere că al doilea motiv de opunere și anume că posesorul cecului nu l'a înfățișat în termenul de 15 zile prevăzut de art. 367 cod. com.

Considerând că faptul neprezentării cecului înăuntrul acestui termen, potrivit art. 368 c. com., atrage pentru posesor numai pierderea acțiunii contra giranților și chiar contra emitentului dacă după expirarea termenului suma nu mai este disponibilă prin faptul trasului, fără a rezulta de aci că beneficiarul sau posesorul cecului este decăzut din dreptul de a cere să fie plătit de tras atâta timp cât acesta ca în speță nu face dovada lipsei sau indisponibilității depozitului.

Că astfel fiind, acțiunea de față urmează a fi admisă și a se condamna Banca Marmorosch, Blank & Co. la plata sumei de lei 50.000 către reclamantul G. Samuel.

Apriciind asupra cheltuelilor de judecată Tribunalul le fixează la suma de lei 1000.

Pentru aceste motive, redactate de dl judecător Siliu Rădulescu, admite acțiunea.

Semnați; Ghinea Constantinescu, Siliu Rădulescu